

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlár sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda
és
kiadóhivatal:

CIRNER ÉS LINGNER
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési felhívás

„KÖZÉRDEK“ XVI. évfolyamára.

Lezajlottak a milleniumi év örö-
münnepei. Beállottak ismét a munkásság
hétköznapijai. Lelkünkben megmaradtak
a verőfényes ragyogásnak sugarai, az
örömmámor felmagasztaló érzelmei s
ezek teszik munkánkat édesebbé, törek-
véseinket reményteljesebbé. A politikai
hírlapírók komoly feladatai komoly mun-
kát kívánnak. Nemcsak a sajtóbiróságnak
tartoznak felelősséggel, hanem első sor-
ban olvasó közönségüknek pártkülönbség
nélkül; annak az olvasó közönségnek, mely
a hazafias szabadelvű nemzeti politika
barátja és a különböző hatáskörben hat-
hatós érvényre emelője. Ennek az olvasó
közönségnek a multból örökségül ma-
radott nagy és nemes ideáljait kell szol-
gálni; ezeket kell terjeszteni, beoltani
a szívekbe és fejleszteni, hogy együtt
érezve, mindnyájan együtt munkálhas-
suk a haza új ezredévének boldog jö-
vendőjét.

A „Közérdek“ a maga szerény
eszközeivel szintén e nagy és komoly
kötelességet igyekezik betölteni. A mi
nehéz viszonyaink között soha sem té-
vesztette el célját, és erejéhez mérten
mindig teljesítette feladatát a hazafias,
szabadelvű, nemzeti irányu politika szol-
golatában. Vármegyénk, városaink, köz-
ségekünk közművelődési és közgazdasági
előhaladása, a társadalmi közélet föllep-
dése mindig meleg szószólókra talált
a „Közérdek“ hasábjain. Hű króni-
kásai igyekeztek lenni a kornak, mely-
ben élünk, és gondos magvetői a jövő-
nek, melyért dolgozunk.

E feladatokat kívánjuk teljesíteni a
jövőben is. Munkatársaink buzgalma fo-
kozottabb mérvben fog megfelelni köz-
önségünk igényeinek s ezzel szemben
reméljük, hogy olvasó közönségünk is
hathatósabb pártfogásában fogja részesi-
teni a „Közérdek“-t, melynek szer-
kesztésében *dr. Ebergényi Sándor* mint
főmunkatárs fog kiváló részt venni.

Nagy-Enyed, 1896. december hó.

A „Közérdek“ szerkesztősége:

Dr. Magyar Károly. **Török Bertalan.**

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 „ — „
Negyedévre 1 „ 50 „

Az előfizetési pénzek Cirner és Ling-
ner kiadó céghez küldendők, kik a lap
csinos kiállítását és pontos szétküldését
felől gondoskodni fognak.

Tanulságok.

Budapest, deez. 17.

A felirati vita esekélyesedett medré-
ből már eddig is csuda-sok dolog vető-
dött partra, a beszédhullámokból kike-
rült jószág értéke azonban vajmi visszás
arányban áll a mennyiséggel és a rá-
fordított drága idővel.

Igazságra, komolyságra, államférfiui
kvalitásra hova-tovább csak az az egy-
nehány felszólalás tarthat számot, amely
eddigelé a szabadelvűpart, illetőleg a
miniszterek sorából hangzott el. Ezek
közül is messze kiemelkedik a kabinet
fejének ama nyilatkozata, melylyel a
függetlenségi Komjáthy Béla közjogi
okvetetlenkedéseire válaszolt. B á n f f y
Dezső báró egy csapással több legyet
talált el, midőn a szőnyegen levő leg-

TÁRCSA.

Képviselőházi elnökök.

A Wekerle-kormány volt igazságügyi-
miniszterét, Szilágyi Dezsőt, újra megválasz-
totta a képviselőház elnökévé. Bár a füg-
getlenségi párt illusztris jelöltjével szemben
választották meg a kormánypártiak, szívesen
elismerjük, hogy azok közül való, akik ezen
a díszes polczon a képviselőháznak csakis
díszére válhatnak. Ő a kilenczedik, aki ezt
az előkelő helyet elfoglalja a magyar parla-
mentben s bizonyára nem lehet valamennyi
elődjéről elmondani ugyanezt.

A magyar képviselőház elnöki székén
1861. óta Ghyecy Kálmán, Szentiványi Ká-
roly, Somssich Pál, Bittó István, Perczel
Béla, Szlávy József, Péchy Tamás és báró
Bánffy Dezső ült.

Szilágyi Dezső a kilenczedik.

Nagy és előkelő feladatot teljesít mindig
a képviselőház elnöke s éppen ezért min-
denkor különös tisztelet vette és veszi kö-
rül a képviselőházban — de ezen kívül is
— annak elnökét.

Az 1861-iki országgyűléstől eltekintve,
mindjárt az 1865-ki országgyűlésre térhe-
tünk, amely az alkotmány visszaállítása óta
elsőnek ült össze és három évig együtt is
maradt. Ennek az országgyűlési ciklusnak
a képviselőháza 1865. december 10-én vá-

lasztott elnököt és pedig nem is egész
csendben, nem minden korteskedés, készü-
lődés nélkül. Elnökjelöltekben éppenséggel
nem volt hiány, sőt azóta sem volt annyi
elnökjelölt, mint akkor.

Az elnöki állásra jelölték akkor ugyanis
Ghyecy Kálmánt, a 61-iki országgyűlés el-
nökét. Somssich Pált, Szentkirályi Mórictot,
Gorovét és Klauzált. Sok készülődés, kor-
teskedés és kapicztatás után a Deák-párt
báró Eötvös József lakásán értekezletet
tartott közvetlenül a választás napja előtt
és ezen az értekezleten azt határozta, hogy
a jelöltektől eltekintve, az udvar kívánal-
mainak megfelelően Szentiványi Károlyra
szavaz. Ghyecy Kálmán már napokkal az-
előtt kijelentette, hogy még ha megválasz-
tanák, sem fogadná el az elnökséget, és
igy mindössze 27 szavazatot kapott.

Alelnöke gróf Andrassy Gyula lett a kép-
viselőháznak.

Az elnök rövid, száraz pár szóval vette
át az elnöki széket az agg Boczkótól, aki
az első korelnök volt. Nem így az alelnök
gróf Andrassy Gyula, aki az elnök rövid ki-
jelentése után rögtön felszólalt s hosszabb
beszédet mondott.

Szentiványi „grata persona“ volt az ud-
varnál s ezért a király a néhány nap mul-
va rendezett udvari ebéd után a képviselő-
nek meglegedését fejezte ki az elnökválasz-

tás eredménye felett. Szentiványi már mint
öreg ember ült az elnöki székbe: 64 éves
volt, mikor megválasztották. Tagja volt ő
már a pozsonyi országgyűlésnek is, amely-
nek reform-pártjához tartozott.

Mint elnöknek megvoltak a jó tulajdon-
sági és a hibái egyaránt.

Ismeretes volt róla, hogy Deák Ferenc-
nek nagy tisztelője volt; valósággal isteni-
tette s ezen érzelmeinek szívesen adott ki-
fejezést a legfeltűnőbb és szokatlanabb mó-
don is.

Egy ízben egy bizalmi nyilatkozatot kel-
lett átadnia Deáknak. Felkelt az elnöki
székről, leszállt az emelvényről s valóságos
czeremoniával nyújtotta át azt Deáknak.

A pontosság nem tartozott erényei közé.

Ha az ülés 10 órakor kezdődött, Szent-
iványi 11 órakor jött el a képviselőházba,
amelynek az üléseit rettenetes csengettyű-
rázással szokta megnyitni. Az elnöki csen-
gettyűnek az ő idejében volt a legnagyobb
szerepe. Az ülés elején mindig háromszor
„harangozott be“. Ha azután végre megnyi-
totta az ülést, rettenetesen komolyan vette
a feladatot, igyekezett minél magasabban
állónak tűnni fel s közben legfeljebb a jegy-
zőkkel váltott néhány szót,

Szentiványi ezen az országgyűlési cik-
luson kívül még egyszer ült az elnöki szek-
be; 1875-ben, de akkor már mint korelnök.
Két évre rá meghalt.

kirívóbb ellenzéki füllentésekre a maga keresetlen, de annál találóbb, okos és világos okfejtésével ráczáfolt. E füllentések csakugyan már a konvencionális hazugságok jellegét kezdték öltetni; szükséges volt őket illetékes helyről erélyesen visszautasítani.

*

Midőn a miniszterelnök kifejtette, hogy ő jogosan ül helyén, mert a felség parancsa folytán és egy nagy többség bizalmából foglalja el azt, akkor az alkotmánytanból és a hamisítatlan parlamentarizmusból adott nagyon is rájuk férfő leczkét azoknak, akik az ellenzék megfogyatkozása fölött érzett haragos elkeseredésükben a képviselőháznak és vele együtt a felelős kormánynak törvényességét kétségbe vonni merészelték. Talpraesetten kérdezte különben tőlük Szóts Pál, a szabadelvűpárt egyik legrokonszenvesebb fiatal, új tagja, vármegyénk egyik képviselője, hogy hát miért nem teszik le mandátumaikat és miért nem vonulnak ki a törvényhozás terméből mindenek előtt ők, akiknek szemében ez a gyülekezet minden jogosultság nélkül intézi az ország sorsát? Azt tartjuk, hogy a Bánffy-kormány százszorta több jussal vezetné az ország ügyeit még akkor is, ha csak egy csekélyke többség ülne a háta mögött, mint a mennyi igazsággal azok hivatkozhatnak a hamisítatlan nemzeti akaratra, akik egy lejárt, töredezett kisebbség padsoraiból ostromolják az alkotmányos jogrend törvényes voltát.

*

A tarthatatlan szálló igék egy másik

esoportjával a miniszterelnök akként számolt le, hogy a trónbeszéd közjogi kifogástalanságát és egyúttal a 67-es kiegyezési alapot védelmezte bizonyos szélsőbali fenegyerekeskedésekkel szemben. Nagy hatása volt különösen ama kijelentésének, hogy a monarchia nagyhatalmi állását sokkal jobban biztosítja a hamisítatlan dualizmus, mint a Komjathy-féle különválás, mely mellett — ezt mi tesszük hozzá a miniszterelnöki enuncziáció természetes folyománya-ként — országunk, mai fejlettségi fokán, akármikor végzetes örvénybe kerülhetne...

*

Kossuthék a parlamenti tisztességgel megőrzésével folytatják tovább áldatlan szélmalomharcukat. Néhai való Ugron Gábor nyolczas csoportja, a nemzetipárt megtizedelt töredékével együtt, kimondja a (kormányfaló szitkozódásokkal sulyosított) passzív ellenállást arra az esetre, ha a korona ezt a nemzetellenes kormányt legott el nem csapja. Apponyi, a „nemzet vezére”, különben sajtójával együtt szemrehányó szidalmakkal illeti ugyanazt a nemzetet, melynek csak egy elenyésző csekély része engedte magát tovább is (orránál íogva) vezetni általa — a meddő tiltakozásig. Ugyancsak Apponyi gróf azt meri föltételezni a legalkotmányosabb királyról, hogy egy tönkreszóonokolt kisebbségi töredék kedvéért a nemzet óriási többségével szemben — állama csinyt kövessen el. Iae a mai ellenzék!

*

Hanem azért nincs a teremtésben korrumpáltabb nemzet a magyarnál, mely ezt az ellenzékot nem engedte többségre jutni, és nincs is rosszabb kormány a Bánffynál, mely egy olyan ellenzékkel szemben annyi sikerrel szerzte az erőket. Vagy talán nem ezek a most folyó felirati vita tanulságai?...

A képviselőházból.

Az új képviselőház legérdekesebb hete a lefolyt hét volt. A felirati vita tárgyalása folyamán felszóltak a ház régi gyakorlott szónokai és az ismert kipróbált gárda mellett bemutatkozott több új tagja is a képviselőháznak.

Érdekes volt a lefolyt hét reánk Alsófehér vármegyére nézve is, mert a ház új tagjai közül felszólt Szóts Pál, az alvinczi kerület képviselője is.

Örömmel konstatáljuk, hogy az új képviselőnek szűz beszéde minden tekintetben sikerült. Az egész ház figyelemmel hallgatta a szimpatikus fiatal szónokot, a fővárosi sajtó pedig — pártkülönbség nélkül — az elismerés hangján számolt be olvasóközönségének Szóts beszéde és felszólalásáról.

Egyik legtekinthetőbb fővárosi napilap, mely pártokon kívül áll es politikai dolgokban nagy tekintély, Szóts Pál szerepléséről a következőképen nyilatkozik:

„Most egy új képviselő emelkedett föl a szabadelvű párt sorai közül. Szóts Pál, a hírlapíró-képviselő, rokonszenves arcu, elegáns tartású fiatal ember, akinek első beszéde megnyerte a Ház tetszését. Az ellenzék harcmodorát kritizálta, Molnárnak az angol művek helyett a bibliát ajánlotta és Apponyi Tacitus-idézetével szemben egy német verset olvas Apponyira a gyümölcsöt rágó darazsakról. A szabadelvű párt éljenzte és meggratulálta Szóts Pált.”

Beszédét bő kivonatban az alábbiakban közöljük, részünkről pedig szintén őszintén gratulálunk derek képviselőnknek, óhajtván, hogy számos hasonló siker koronázza képviselői munkásságát.

Szóts Pál beszéde.

Szóts Pál: Foglalkozik az ellenzéki sajtónak ama támadásaival, mik Bánffy ellen

Az 1869—1872. ciklusban Somssich Pál volt a képviselőház elnöke.

Az ellenzék ugyan ellene volt a megválasztásának s nem hiába, mert Somssich az elnöki székben nemcsak szigorú volt, de szeretett zsarnokoskodni is. Rettenetesen tudott a házszabályokhoz ragaszkodni s ezzel sok embert hozott ki a sodrából. Ő alatta ugyan nem lehetett a házszabályokat félremagyarázni, mert ezt semmi áron sem engedte volna. Gyakran túlzásokba esett, a legcsekélyebb dolgokban is nagyot látott s erőszakoskodott. E miatt az ellenzékkel állandóan hadi lábón állott és az ellenzék gyakran hevesen meg is támadta.

Somssich korának legjelesebb szónokai közé tartozott. Az 1861-iki országgyűlésen a felirati javaslat vitájánál elmondott beszédével olyan kritikát mondott az absolutizmus ellen, amely abban az időben nagy esemény számba ment. Somssich, ha megélhetette volna a Wekerle-Csáky egyházpolitikáját, bajosan szavazott volna rá, mert 1876-ban nagy és rendkívül heves beszédet mondott az Irányi Dániel javaslata ellen, mely a polgári házasság behozatalát követelte. A zsidóknak sem volt nagy barátja s egy ízben hatalmas beszédet mondott a lengyel zsidók bevándorlása ellen.

Az 1872—1875. ciklusnak három elnöke volt: Bittó István, Perczel Béla és Ghyczy Kálmán.

Bittó István tagja volt már az 1848-ki országgyűlésnek is. A szabadságharc leveretése után a külföldön élt, de miután megkapta a visszatérhetésre az engedélyt, hazajött és később a szigetvári kerület mandátumával feljött az országgyűlésre. Volt a képviselőháznak alelnöke, majd igazságügy-miniszter. Képviselőházi elnöksége rövid volt, mert miniszterelnökké neveztetett ki.

— Bitóra került a miniszterium! — mondogatták akkor a Bittó-miniszteriumra a szójátékokat kedvelő politikusok.

Az ő utóda Perczel Béla volt az elnöki székben. De ő is csakhamar átvette a Wenkheim-Tisza miniszteriumban az igazságügyi tárczát s az elnöki szék újra megüresedett. Távozását az egész képviselőház sajnálta, mert nála igazságosabb elnököt képzelné sem lehetett.

Ghyczy Kálmán foglalta most el az elnöki széket s meg is tartotta ezt még a következő két cikluson keresztül is.

Régi politikus volt ő már ekkor, hiszen részt vett már a pozsonyi országgyűlésen is, sőt tagja volt az első kormányuk is, mint igazságügyminiszteri államtitkár.

Ghyczy Kálmánból nem hiányzott a humor sem. Amikor később pénzügyminiszter lett s udvari ebédre ment egyik miniszter-társával, nagyon szegényes, kopott dicsmagyart öltött magára.

— Miért nem vettél magadra fényesebb,

vagy legalább újabb dicsmagyart!? — szölte a miniszter-társa.

— Jól van ez így — felelte Ghyczy. — Így legalább, amint rám tekint a király és meglátja a kopottas ruhámat, rögtön tudni fogja, hogy a pénzügyminiszter áll előtte.

Különben is nagyon egyszerű ember volt; nem szerette a fényt, pompát, ceremóniát, sőt még a titulusokat sem. Ezt kimutatta akkor is, midőn mint képviselőházi elnököt a tisztviselők üdvözölték s a szónok, mint volt minisztert, kegyelmes urnak szólította, rögtön közbeszólt, hogy ő már nem kegyelmes ur, s nem is használta többet a kegyelmes címet.

A magyar parlament történetében a legszenzácziósabb rendreutatisítás is az ő nevéhez fűződik. Egy ízben ugyanis Deák Ferenczet utasította rendre, de akkor is kitünt, hogy tévedés volt a dologban, mert a rendreutatisítást tulajdonképpen Deáknak valamelyik szomszédja érdemelte ki.

Ghyczy volt különben az első, a ki mint elnök nem vette fel a képviselői napidíjat. Ebben követte őt Péchy Tamás is, de Péchy később, amikor báró Bánffy Dezső elnök korában is húzta a képviselői napidíjat, követelte a fel nem vett napidíjait a képviselőház külön pénztárából. 1878. október 24-kén választották meg Ghyczyt harmadszor elnöknek. Ekkor ellenjelöltjei voltak, illető-

fordulnak a miatt, hogy a választások folytán az ellenzéki pártok erői megfogyatkoztak és mert az indemnity vitája olyan rövid ideig tartott, azt is a miniszterelnöknek rojja föl az ellenzék. Holott, ha az okokat keresik, megtalálják a saját hazukban. Rámutat az ellenzéki pártok belviszállyaira; a függetlenségi párt két arnyalata az egész mult országgyűlési ciklus alatt folyton czi-vakodott egymással s az ország előtt kiseb-bíteni és lehetetlenné tenni igyekezett egy-mást. Ez sikerült is és hogy a választások eredménye összerombolta a pártot, annak ok maguk, az ellenzékiek, az okai. Így tehát nem Bánffy Dezső báró, hanem ok maguk végeztek el a rombolás munkáját.

Foglalkozik ezután a néppárt fölrirati ja-vaslatával és Molnár János beszédevel. Azok helyett a könyvek helyett, melyekből Molnár János olyan bőven szedi a czi-tatumokat, jobban szeretné, ha inkább a bibliára tá-maszkodnék s a gyűlölet helyett a békét és a szeretetet hirdetné. (Helyesítés jobbfelől.)

Majd attér a nemzeti párt álláspontjainak ismertetésére. Foglalkozik Apponyi Albert jászberényi beszédevel, melyben oly irány-zatnak adott kifejezést, hogy nem csodálkoz-hatik rajta, ha csak emiatt is vált volna ő es pártja népszerűtlenné. Akkor azt is ki-jelentette Apponyi, hogy tudja, hogy az ő politikája ellenkezik a közveleménnyel. Ho-gyan akar tehát e politikával boldogulni?

Reflektál azután arra, hogy Apponyi Al-berth gróf a szabadelvű pártot szerette volna egy vignettával így megjelölni: „populus Bánffyanus.”

Ivánka Oszkár: Magyarul „gyászvité-zek.” (Derűtlenség.)

Szöts Pál levetközve pártállását, mint magyar ember szólva, büszke arra, hogy Ap-ponyi Albert gróf magyar ember s a magyar közelet nagyságai közé tartozik. Amde le-gyen Apponyi Albert gróf sokkal nagyobb, helyezze őt saját pártja sokkal nagyobb pie-desztálra, nagyságának igazságérzetével ab-szolute nincs arányban, mi több: ahhoz egy-általában nem méltó az a véghetetlen ki-csinylés, az a megmérhetetlen lenézés, ame-lyet ő ebbe a kifejezésbe, vagy — ha úgy tetszik, mert így biztosabb — ebbe a szálló igébe bele akart vinni, de amit abba bele-vinni nem sikerült neki! (Zajos helyeslés jobbról.)

Nem a keserűség beszél belőle és pedig nem azért, mert akkor, amikor a populus Bánffy-

anus elhatározta, hogy a nemzet e tanács-ban helyet foglal s amidőn itt a nemzet ta-nácsában kötelességeit teljesíteni akarja, legyen meggyőződve Apponyi gróf, hogy őket legalább is ugyanakkora hazaszeret-et, e nemzet érdekeinek védelmében leg-alabb is ugyanaz a meleg törekvés és ne-mes elhatározás vezeti, mint akárcsak őt. (Igaz! Úgy van! jobbfelől.) De azért sem beszélhet keserűséggel ezert a kifejezésért, mert hiszen akármilyen nagy a kicsinylés, már ebben a kicsinylésben benne van a megbecsülés mérvé. És hogy ezt a megbe-csülést és azt a helyzetet, amelyből a ke-veske megbecsülés kinőtt, illusztrálja, sze-retne ő is visszamenni Tacitusig, mert erős a gyanuja, hogy Tacitusnak „Annales“-eiben ő is találna megfelelő czi-tatumot, amely ezt a helyzetet és ezt a megbecsülést találóan illusztrálna.

Apponyi Albert gr.: Halljuk!

Szöts Pál: Az igen t. képviselőtársunk azt mondja, hogy halljuk, de elfeledi, hogy az igen t. képviselőtársunk legutolsó beszé-dében ide szegzett bennünket ehhez a kor-hoz. Hogyan menjen vissza egy populus Bánffyanus Tacitusig, amikor emlékezete legföljebb a Tisza-aeiráig ha visszanyulik és amelynek pl. már a populus Verbóczyanus-ról meg csak halvány sejtelmé sincs? Ebből kifolyólag nem tehetek mást, mint hogy ak-kor, ha azt a kis megbecsülést illusztrálni akarom, idézem a jelenlegi irodalom egy termékét, egy derült humoru és józan vi-lágnézetű német poétának azt a poémáját, melyben így vigasztal minket:

„Wenn dich die Lästertunge sticht,
So lass dir dies zum Troste sagen:
Die schlechtesten Früchte sind es nicht,
Woran die Wespen nagen!”

Szalay Károly: Csakhogy mi nem va-gyunk am „Wespen“-ek.

Szöts Pál: Elfogadja a fölrirati bizottság javaslatát. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Szónokot számosan üdvözlök.)

Elnök: az ülést öt perczre felfüggeszti.

Nagy-Enyed város tisztujtása.

A választás.

Amint már mult számunkban is röviden jeleztük, Nagy-Enyed város képviselője e hó 16-án választotta meg ujjolag a város tiszt-

leg kivüle is szavazatot kaptak: Bittó Ist-ván, Mccsary Lajos, Madarasz József, Irányi Dániel és Boér Antal.

Az urnából kihuzott szavazólapok egyikén, a Némethy Albertén, ez a pár szó volt ol-vasható:

„Ghyczy Kálmán menjen penzióba Kis-Igmándra.”

Különben ennél a választásnál esett meg, hogy Verhovay Gyula egy szavazatot kapott a háznagyi tisztségre s akkoriban mindenki boszantotta Tisza Kálmánt, hogy ő adta a szavazatát Verhovayra, aki a választás előtt azt hangoztatta a folyosón, hogy Tiszát meg kellene tenni háznagynak, legalább nem volna miniszterelnök.

A következő elnök Szilágyi József volt. 1879. április 3-án választották meg elnökké, de 1880-ban már elhagyta az elnöki széket s pénzügyminiszter lett. Azután következett Péchy Tamás, aki tizenkét esztendeig volt a képviselőháznak elnöke. Négy cikluson elnökölt s páratlan, tiszteletreméltó módon felelt meg elnöki kötelességeinek. Szigoru-nak éppen nem volt mondható s az ő ide-jében a parlamenti viharok ha már kitör-tek, ki is tombolhatták magukat.

Általános ismeretes volt Péchynek az a tulajdonsága, hogy a tisztességes hangra nagyon figyelt s a durva támadásokat nem tűrte. Gyengéjét képezték a „velünk barát-ságos viszonyban élő idegen államok”. Ha

csak erősebb hang hallatszott valamely ide-gen hatalomról, Péchy már közbeszólt.

— Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy a velünk barátságos viszonyban élő állam-mal való jó viszonyokat ne zavarja meg.

Péchynek az utóda báró Bánffy Dezső volt s bizony szívesen árulta el erőszakos-ságra hajló természetét az elnöki székben. Bánffyának miniszterelnökké történt kinevez-tése után 1895. január 21-én foglalta el az elnöki széket Szilágyi Dezső, az ujra megválasztott elnök. Az ő politikai pálya-futását mindnyájan jól ismerjük. Mint elnö-köt tisztelt az egész parlament s az ellen-zék is megnyugszik az ő személyében, nagy tehetségét és pártatlanságát tekintve.

Az ő elnökségéhez is fűződik már egy szenzációs rendreutásítás. Szilágyi Dezső ugyanis rendreutásította a belügyminisztert, Perczel Dezsőt, és pedig nem is tévedésből, mint annak idején Ghyczy Deák Ferenczet. Elnöki funkciói közül mindenestre az volt eddig a legszebb és legfontosabb, amikor az ezredéves Magyarország parlamentjének ne-vében szólt a királyhoz június 8-ikán.

A napokban tehát ujra megkezdte Szil-ágyi az elnöki működését s ha már a több-ségből kell valakinek ott ülnie, meg lévén már választva, szívesen látja minden párt, ha éppen olyan férfi ül ott fent, mint a mostani elnök.

Dienes Márton.

viselőkarát. A tisztujtó közgyűlést délelőtt 11 órakor nyitotta meg Csató János kir. tanácsos, alispán, szép beszéddel ecsetelven e közgyűlés fontosságát, és a képviselőtestü-leti tagokat alkotmányos jogaik gyakorlá-sára hívta fel. A közgyűlés megnyitása után Kovács Gyula polgármester ugy a saját, mint tisztarsai nevében, polgártársainak ed-digi bizalmát megköszönve, a képviselő-tes-tület kezeibe teszi le az ezelőtt hat évvel átadott megbízást. A polgármester szavai után elnökölő alispán a beérkezett pályaza-tokról és a betöltendő állásokról tesz jelen-teszt: egyben felhívja a közgyűlést, hogy a kaudaló bizottságba két tagot válasszon; mire e két tagsági helyre egyhangulag Török Bertalan országgyűlési képviselő és id. Czirner József választott meg. Az elnök a maga részéről Müller Mihály és Gráf János képviselőtestületi tagokat nevezi ki és a nyomban megalakult bizottsággal a kijelölések megtétele czéljából visszavonul. Elő-ször is a polgármesteri állásra történt meg a jelölés és mint egyedüli pályázót, a kijelölő bizottság nevében elnökölő alispán a polgármesteri állásra Kovács Gyula volt polgármestert kandidálja. A közgyűlés erre oriasi lelkesedés és eljenzés között Kovács Gyulát egyhangulag polgármesterévé kiáltja ki. Kovács Gyula a hivatalos esküt nyomban le is teszi és polgártársainak bizalmát a kö-vetkező szép szavakkal köszöni meg, egy-ben jövő működésének programját a követ-kezőkben adja:

„Több versen hangzott már el ajkaimról e díszes teremben a hivatalos eskü, hogy a hivatalommal járó kötelességeimet lelkiis-meretes pontossággal teljesítem.

Én, t. közgyűlés! ezen eskümet igyeke-tem a legjobb tudásom és meggyőződés-em szerint, a nekem adott talentumok mérté-kében, teljesíteni. Mert én nem robotnak néztem a hivatalomat, hogy a mindennapi teendők leörlese után pihenjek babérimon. Talán éppen emiatt voltak oly tövisesek az én babérim. Ha én szeretett városunk jö-vőjével, ennek haladásával, emelkedésével nem törődtem volna, hanem a könnyű nép-szerítseget hajhászom: sok keserűségtől, sok méltatlan gyanúsítástól megóvhattam volna magamat.

De az én lelkem minden gondolata, az én életem egész működése összeforrott e város életével!

Polgártársaim jóléte, e város kulturális intézeteinek szaporítása és fejlődése, a vá-ros anyagi és gazdasági ügyeinek emelése lebegett mindig lelki szemeim előtt.

Csak egy pár példát említek meg. Kulturváros elnevezésével illeték váro-sunkat évszázadok óta, s ezen szép elneve-zésnek meg is felelt dicsőségesen — főleg Bethlen-főtanodája által.

Az újabb kornak egyik legfontosabb és legnemesebb vívmánya az, hogy ma már a növevelést is első rendű szükségletnek nyil-vánította, s ma már ott ékeskedik Nagy-Enyed város szép és magas színvonalon álló leányiskolája a híres Bethlen-főtanoda mellett.

A város jövedelmei e század 3-ik negye-deben igen mérsékeltek voltak. A földig rom-bolt várost kellett először halottaitól fel-támasztani és romjaiból ujra építeni. Ezen nagy munkában boldogult elődömmnek feled-hetetlen érdemei voltak.

1874-ben, midőn a képviselő-testület meg-tisztelő bizalmából először léptem e nemes város tisztviselői karába, a város számadása 31.000 frttal zárult, melyből több mint 10 ezer frtot az állam adott a városon elhelye-zett katonaság ellátására, s ezen összeg azon czélra fel is használtatott mind.

1882-ben, midőn a város derék képviselő-testülete a polgármesteri székbe ültetett, a város számadása 45.000 frttal zárult, mely-ből több mint 10 ezer frt e díszes városház építési kölcsönéből fizettetett ki.

Ma a város tiszta jövedelme 60—70 ezer frt között van, anélkül, hogy polgártársain-kat csak egy kr pótdóval is terheltek volna, melyből több mint 10 ezer frt fordítatik kulturális, jótékonyczélú és szegényügyi ki-adásokra.

Ezen utóbbi számadatokból kitetszik, hogy 15 év alatt a város volt és szerzett birto-

kának jövedelmezősége több mint egy fél millió frral emelkedett.

A millenaris, maradaudó alkotásokban is — úgy gondolom — többet tettünk, mint a velünk egyrangú városok legtöbbje. Csak az utcai járdák gránit kockakövel kirakata 1895—6-ban többé került 30 ezer frtnál. — 55 iparos polgárt küldöttünk fel a kiállításra a város költségén s fizettük a városi kiállító iparosok kiállítási költségeit.

Ezeket a példákat csak azért említettem meg, hogy ezekből lássa a t. közgyűlés az irányt és utat, melyen jövőre is haladni szándékomban van; mert miután magam sem vagyok új ember, s a hivatal sem új, melyet most elfoglalok, nem tartom szükségesnek a részletesebb fejtegetéseket, melyek a jövő lépteimet irányozni fogják.

Szívem mélyéből köszönöm a képviselő-testület egyhangú bizalmát s jövőre is kérem a testület támogatását és barátságát.

A helyesléssel fogadott program-beszéd után a kijelölő bizottság újra tanácskozássra vonult vissza és másodízben a többi állásokra tette meg jelölését, melyeket a tisztújító közgyűlés mind egyhangulag, szavazás nélkül, az eddigi tisztviselőkkel töltött be újra.

Az eskü letetele és az összes választás alá eső állások betöltése után véget ért a közgyűlés tárgysorozata is, melyet a választást vezető alispán leendőletes szavak kíséretében rekesztett be. A képviselőtestületi tagok pedig testületileg kísérték lakására az új polgármestert és itt kívántak neki szerencsét újra megválasztatásához.

Fáklyásmenet.

A hivatalos aktus befejeztével azonban még nem ért véget a tisztújítás nagy napja; a város polgárságának ragaszkodása és elismerése jeleül es e nap méltó befejezésekképp fáklyás-zenevel tisztelte meg derék polgármesterét. Este 5 órakor gyülekeztek a polgárok a városháza elé, honnét lobogó fáklyák és a tüzeltő-zenekar hangjai mellett, megkerülve a várt, vonultak a polgármester házához, hol Lázár István Bethlen-főtanodai tanár-képviselői tag tolmácsolta az ő meleg, szívből jövő hangján a polgárság érzelmeit. Kovács Gyula meghatottan köszönte meg a szép ovációt, ujjal is biztosítván polgártársait, miképp mindig főterekvése leendő Nagy-Enyed város boldogulásáért, előrehaladásaért munkálkodni.

Bankett.

A tisztújítás méltó befejezése a szépen sikerült bankett volt, melyet az újonnan megválasztott tiszti kar rendezett e hó 17-én csütörtökön este a város polgárságának tiszteletére a „Nemzeti szálló” újonnan renovált nagy termében. Este 8 órakor mintegy 120-an vettek körül az asztalokat polgárságunk színe-java, vezető köreink és társadalmunk oszloposai. A főhelyet Zeyk Dániel főispán foglalta el, olda-ánál a vármegye derék alispánjával és a kerület országgyűlési képviselőjével. A második fogásnál emelkedett föl szólásra vármegyénk kiváló főispánja, hogy Ő Felsőgére, szeretett királyunkra, üritse poharát. A díszes köszönetet hallgatta végig a leendőletes tiszti kar, melyet keves idő múlva követett Török Bertalan lelkes felköszöntője a főispánra. Dr. Jeney Elek folytatónak Csató János alispánt, Csató alispán Kovács Gyula polgármestert, Lázár István Török Bertalant, Szilágyi Farkas a városi tisztikart, Kovács Gyula a képviselőtestületet, Dr. Winkler Albert a megyei tiszti kart, Deli Ödön az államhivatalnokokat, dr. Ebergényi Sándor a katonaságot, Foglár honvéd százados a polgárságot, Gáspár János a tanintézetek vezetőit éltette. Szóltak még többben. Nagyon szép köszöntőt mondott Miksa Elek a város polgárságára, Reinbold Olivér pénzügyigazgató, Nagy-Enyed 30 éves életéből vett találó példakkal mutatva rá azon óriási haladásra, melyet városunk az utolsó évtizedekben tett. Érdekes volt dr. Schneider ev. luth. lelkes felköszöntője, ki a magyar nemzetet éltette; éltette a lelkeseket, mint a haladás tényezőit; Rusz

gór. kath. lelkes felköszöntője, ki az egyetértésre üritette poharát. A társaság a felszolgált jó ételek és kitűnő italok, valamint a jó cigányzene mellett egészen a késő éjjeli órákig maradt együtt, a legkedélyesebben töltve el pár órát és egy kellemes est emlékével távozva.

Fővárosi levél.

Budapest, 1896. decz 19.

Ha elzengeném most Önöknek. Mi történt vizen s szárazon, Oh, tudom szentül, rám dörögnek, Hogy botrányokban utazom. Ezért is mindjárt elfelejttem, Hogyan szökött meg jó Murád S hogy Ábrányi a parlamentben Mint állta ki a torturát.

Mig hagyományos heczeze fölött Az ellenzék oly jól mulat, A tisztelt Házba beköltözött A poétai hangulat. Pro primo: Szóts Pál beszélt szépen S czitált egy német poemát — S a kormányra a másik részen Versben dörögött a: Perea!

Fázik a szegény igrécz-ember, Kiadván sok szép verseket — A sirba dülő vén december Sok fényes reményt eltemet. Ezer példányban megjelent ő. Sőt diszkótésben is talán! És mégis, mégis nem kelendő A műbarátok asztalán.

Hogy „világváros” vagyunk már is, „Sajátkezűleg” mondhatom. A sois-disant magyar Páris. Oh, illik, illik ránk nagyon! Hisz annyi botrány, mint minálunk, Sehöl sícs tán a földtekén, S mi minden másban is kiválunk, Arról szólni sem merek én.

A Bjelobaba gyilkosának Mig bottal ütök a nyomát, Chaoszán az ünepi lazuak Már újabb rémhír harsog át. Így mindjárt, hogy ha nem csalódom, Egy lányon vágta dús eret — S a rendőrség az ősi módon A távolléttel tüntetett.

Ad vocem: holmi tüntetés ma Bizony már nem is új dolog; S a szédelés csak újság-téma, Melyen az ember mosolyog. A sikkasztás is régi nóta És szörnyén kedvelt, annyi szent. Ha jól tudom, még Ádám óta Üzik e sportot idelent.

Alvinczi jogász.

Vegyes hírek.

— **Olvasóinkhoz.** Lapunk mai száma közli előfizetési felhívásunkat. Mindön e helyen is felhívjuk arra t. olvasóink figyelmét és kérjük jövőre is szíves pártfogását, kötelességünknek ismerjük ezuttal is kijelenteni, miszerint jövőben is első és fő kötelességünk leendő az elvállalt feladatnak hiven megfelelni. Munkatársaink a régiek és ezek száma a folyó évben is még szaporodott, mert mindig egyik kiváló gondoskodásunkat képezte, hogy lapunk minden egyes rovata szakképzett író által láttassék el. Rendes dolgozó társaink: dr. Ebergényi Sándor, Lázár István, Horváth Miklós, dr. Farnos Árpád, Székelyhidny Viktor, Balogh Ferencz, Pakots Ferencz és Székelyhidny Ödön. Időközönként Albert Iván, dr. Bikfalvy Károly, Gáspár János, br. Kemény Endre, Kis Pál, Len-

gyel György, dr. Nagy Károly, Szabó Jenő, Szabó Gyula, Szilágyi Farkas, dr. Varró László, dr. Winkler Albert, dr. Werner Gyula kiváló tollából nyerünk közleményeket. Tudósítóink — mint eddig is — mindig a leglelküismeretesebben és leghivebben fognak értesíteni mindazokról, mik a vármegye területén történnek és olvasóinkat érdeklik. A Budapesten a kiváló hírlapíró Lichtenstein József szerkesztésében megjelenő „Pester Correspondenz” című könyvomatossal lappal fennálló viszonyunk pedig lehetőségessé teszi nekünk, hogy az összes vidéki lapokat megelőzve a fontosabb politikai mozzanatokat azonnal közölhesük. Egyik szerkesztőnk országgyűlési képviselő is lévén, a legérdekesebb budapesti híreket távirat útján fogja közölni lapunkkal. Magunk részéről tehát mindent megteendünk, hogy t. olvasóink igényeit kielégítsük, de viszont fáradozásainkat csak úgy koronázzandja siker, ha ebben olvasó közönségünk kellő mérvbeni pártolását megszerezhetjük, miért is ujjal is tisztelettel kérjük az előfizetések megújítását.

— **Kinevezések.** A magyar királyi igazságügyi miniszter Kiss János gyulafehérvári kir. törvényszeki írnokot a nagyenyedi kir. járásbírószághoz segédtelevkönyvvezetővé, a pénzügyminiszter pedig Derzsy Ede végzett joghallgatót a nagyenyedi kir. pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazó gyakornokká nevezte ki.

— **Flesch Ágoston** m. kir. honvédezerede, a kelezsvári 21. honvéd-gyalogezred parancsnoka, a helyben állomásozó honvéd helyőrségi laktanyában e hó 18—19-ik napjain gazdasági szemlet tartott, amikor is a tapasztaltak felett Jávoik Lajos őrnagy zászlóalj-parancsnoknak elismerését fejezte ki.

— **Községjegyzői vizsga** tartatott e hó 18. és 19-én a vármegyénél, melyen Sass Albert, Fejérdi Gyula és André Szilvusz jegyzőjelöltek szép sikerrel tették le a vizsgát.

— **Városunk tisztújításához.** Mint illetékes helyről értesülünk, polgárságunk néhány intelligens tagja a városi tisztikar által rendezett bankette, a meghívókat kiállító közeg hibájából, névre szóló meghívóját kézhez nem kapta és így a bankettől elmaradt. Fel vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, miszerint városunk minden egyes illetékes polgára a tisztikar által meghívott és csak is a leíró közeg mulasztása okozta néhány meghívónak el nem küldését: a város tiszti kara ez uton kéri az illetők elnevezését.

— **A nagy idők tanui** közül egy tisztes urnó hunyta le szeméit örök álomra. Török Dánielné halt meg Kolozsvárt Töröknek férje deezsi Török Dániel nagyenyedi ügyvéd volt, a 48—49-beli szabadságharc alatt a nagyenyedi veszedelem áldozata lett, özvegyét s három kiskorú gyermekét hagyva hátra. Özvegye 48 évvel élte túl a veszedelmet. Gyászhire így szól:

Alólirott ugy a maga, valamint több közeli és távoli rokonok nevében mély fájdalommal tudatja, hogy a szeretett és feledhetetlen jó édes anyja és rokon özv. Török Dánielné született Eperjesi Mária folyó hó 16-án reggel 9 órakor élete 74-ik, özvegye 48-ik évében hosszas betegség után megszűnt élni. A megholdogultnak földi részei f. hó 18-án d. e. 10 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a felette tartandó halotti ima után, Kül-közép-utca 25. számú lakásából Nagy-Enyedre szállítatni és ott 19-én d. e. 10 órakor az ev. ref. temetőben levő családi sirba örök nyu-

galomra helyzetni, mely végtiszteletra a rokonok és ismerősök szomorúan meghívotnak. Nyugodjék csendesen! Kolozsvárt, 1896. december 16. Török Berta, a Mária-Valéria árvaház igazgatója, mint az elhunyt egyetlen leánya, valamint számos közei és távoli rokonok.

— **A gyulafehérvári állami anyakönyvi hivatal** Felszeghy Sándor m. kir. áll. anyakönyvi kerületi felügyelő folyó év és hó 16-án részletesen megvizsgálta, mely alkalommal a pontos és szabályszerű vezetésért teljes elismerését fejezte ki.

— **Érdekes és tanulságos** megtekinteni való kinalkózik, amint halljuk, 2—3 nap múlva városunkban. Fűredi Robert, a város régi lakója, mielőtt városunkat végképpen elhagyna és pártatlanul álló, szaktekintélyek által is megbámult éremgyűjteményével magyarországi s azután európai utjára indulna, éremgyűjteményét két napig a városi szegény tanulók felségélyezésére, csekély belépési díj mellett, városunkban is kiállítja. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy krajczárainkat amugy is jótékony célra adjuk, mindenkor sajnálhatnók, ha elmulasztjuk megnézni ezen speciális és ritka gyűjteményt, melynek igen sok darabja muzeumokban sem található fel. Hogy hol lesz a gyűjtemény kiállítva és így hogy hol lesz megtekinthető, azt lapunk zártakor még nem tudhatjuk, mert a tulajdonos — amint halljuk — kiállítási helyiség nyeresé tekintetében, tekintve a jótékony célt, a város jóindulatára reflektál s a város ilyenteljes rendelkezésére még nem bocsátott. Ugy a helyiséget, valamint a kiállítási napokat és belépési díjat is falragaszok fogják hirdetni.

— **Gyászhir.** Gyulafehérvár város közeletét veszteség érte Drottár Mihály képviselőtestületi tag, ép'tész halálával. Nevezett december hó 17-én 3 órakor, több napi szenvedés után, tüdőgyulladásban meghalt. Városszerzte általános a részvét a még erőteljes, értelmes, buzgó és a város körül érdemeket szerzett polgártárs elhunytá felett, ki még folyó hó 9-én a vámszedési jog bérbeadásánál is, régi szokás szerint, mint bizalmi férfit közreműködött. Nyugodjék csendesen!

— **A szabadelvű párt** folyó hó 16-án szerdán este a „Royal-szálló“ fenyvesen díszített nagy termében pártvacsorát rendezett, melyen résztvevtek a pártnak összes Budapesti időző tagjai. Részt vett a kormány; a miniszterelnök főszójtát pedig — melylyel a párt fiatal tagjait eltette és őket kitarásra buzdította — óriási lelkesedéssel fogadták. Nagy hatást keltett Szilágyi Dezsőnek, a ház elnökének felköszöntője, ki a szabadelvű eszmék képviselőit, a szabadelvű pártot eltette és konstátálta azon hatalmas erőt, mely e pártban van a nemzet akarata folytán. Tisza Kálmán, közéletünk e nagy alakja, szintén a fiatal gárdát eltette, kiknek nevében Beldi László mondott köszönetet.

— **Hangverseny.** A marosújvári olvasóegylet könyvtára javára 1897. évi január 5-én (kedden) Domokos Józsefné, Fricz Mariska, Gálly Ilonka, Gergelyfi Emma, Mázári Berta, Orosz Virgil szíves közreműködése mellett a Stefánia intézkedő termében táncszal egybekötött hangversenyt rendez. Kezdeté pont fél 8 órakor. Műsor. 1. Semiramide-nyitány. Előadja a bányász-zenekar. 2. La Muette de Portici. Zongorán négy kézre előadják Gergelyfi Emma k. a. és Mázári Berta k. a. 3. Hegedű-solo quart kísérettel. Előadja Hegedűs Lajos. 4. Rhapsodie hongroise. Zongorán előadja Fricz Mariska k. a. 5. Opera-részlet. Éneklő Domokos Józsefné ó nagysága, zongorán kíséri Fricz Mariska k. a. 6. Monolog. Előadja Gálly Ilonka k. a. 7. Boka Kesergője. Hegedűn előadja Hegedűs Lajos, zongorán kíséri Domokos Józsefné ó nagysága. 8. Hegedű-duo. Előadják Orosz Virgil ur és Hegedűs Lajos. Hangverseny után táncvizsgálat.

— **Táncmulatság.** A tövisi önkéntes tűzoltó-egylet, a tűzoltó- és a nagyenyedi népzenekar közreműködése mellett, saját pénztára javára 1896. decz. hó 26-án Löwe Sámuel ur nagytermében táncmulatságot rendez. Belépti díj: Személyenkint 50 kr. Családjegy 1 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor.

— **Meghívó.** A marosújvári Első Magyar Ammoniak szódagyár tűzoltó testülete saját pénztárának gyarapítására f. évi december hó 26-án a marosújvári ev. ref. egyházközség vendéglőjének nagytermében zártkörű táncvizsgálatot rendez. Belépti díj: személyjegy 1 korona. Családjegy 2 korona. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Zenekedvelő közönségünk figyelmébe.** Városunk közönsége már régi idő óta hiányát érezvén egy kellemesen berendezett zongora-kereskedésnek, e hiányon segített. Weinrich Frigyes nagyenyedi luth. tanító egy első rangú zongoragyárossal egyezségre lépett, zongorák eladását vállalta magára, és az erről szóló hirdetést, mely lapunk hirdetési rovatában ő általa közzétetett, zenekedvelőink szíves figyelmébe ajánljuk.

— **A Lőcsei-naptár** ismételtel felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét. E naptárban oly bőséges mértékben megtalálja minden rendű és rangú olvasó a magáét, hogy fölösleges holmi drága fővárosi naptárt vásárolni. A Lőcsei-naptár különben is a 36-ik évfolyamába lépett ezzel, mely körülmény magában is fölöslegessé teszi a bővebb ajánlgatást. Ára csak 30 kr. Kapható: Czirner és Lingner irodájában.

— **Késmárky és Illés,** Budapest leg-híresebb czégek egyike, Kossuth Lajos utca 9. és 10. szám alatti üzlethelyiségeit legközelebb a külön e célra épülő áruházba (Kossuth Lajos-utca 12. szám) helyezi át, minél fogva az összes díszmü-, stb. árukészlet árait 20—50%-al leszállította. Felreértések kikerülése végett megemlítjük, hogy a régi híres „Kerepesi Bazár“ nagyraktári és helyiségei továbbra is az oly szilárdul megszabott czikkkel, mint a 2 frton felüli francia babák és hintalovaknál. 10%-ot enged.

— **Nemzeti szálloda.** Budapest legkedveltebb, elsőrangú szállodája a főváros közvetlen központjában (Váci-utca 22.) mérsékelt árak 1 frttól feljebb, huzamosabb ideit tartózkodásnál árendemény. Kellemes családi tartózkodási hely; a téli időnyre lakások hét- vagy hónapszámra jutányosan kaphatók. Villanyvilágítás, lift és fürdők.

— **A fővárosból.** Egy város fejlődésének, emelkedésének feltételei mindig a kereskedelem, gyáripar és kézműipar virágzása, az egyes vállalatoknak fokozatos nagyobbdása, kiterjedése. De az egyes vállalatoknak emelkedése ismét azok kiváló termelése folytán következik be. Most imént egy fiatal vállalatnak rövid idő alatt elért fényes sikeréről adhatunk értesítést t. olvasóinknak. Alig egy éve, hogy az Ausztriában 7 főköteppel működő **Mme Lebowitsch** mellfűző gyáros czég Budapestre (Váci-utca 7. szám) helyezte át főtelepét, hol bécsi, valamint mindennemű mellfűző-különlegességek gyártását kezdte meg, s ma már ugy helyiségei, mint munkásszemélyzete elégtelennek bizonyultak, úgy hogy Lebowitsch Lipót ur, a czég főnöke, ki a külföldön is elismert művész szakmájában, és elméletileg iskolázott ortopedikus, személyesen oktat új munkásokat, hogy az ötszöröse emelkedett szükséglet kielégíthetessék. A bécsi-utca 10. sz. a., Árvay és Társa czég atellenében el-

adási üzletet nyitott, hol egyszerű eleganciával berendezett nagy eladási helyiséggel kapcsolatban igen díszes, peluche és tükör-falazattal, villanyvilágítással berendezett fülkék vannak, hol a hölgyek elkülönítve, anélkül, hogy várakozni kellene, kegyelmesen próbálhatják a mellfűzőket. Igen előzékeny és kedves női személyzet teljesíti az eladást és teszi kellemessé a vevők időzését, s az árak szabottak és mérsékelték. A naponta nagy mérvű szállítás a vidékre, bizonyítja ezen vállalatnak mintaszerű szervezetét, mely kiválóan az írásbeli megrendelésre van alapítva, s e sorok írójának volt alkalma megcsudálni a készítő és elszállító helyiségekben kifejtett nagy tevékenységet, melyet a magyar munkások a valóban szeretetreméltó vezetés és tanítás folytán oly sikeresen sajátítottak el, mert meg kell jegyeznünk, hogy e vállalat főnöke magyar ember, ki 20 éven át a külföldön szerzett e téren munkássága és tanulmányai értékesítésére helyezte át hazájába működési terét. E vállalat gyors feltundulása, mely ugy esztetikai, mint egészségi és gazdasági tekintetből is igen jelentőségteljes, a czég iránt naponta nyilvánuló elismerésben nyer kifejezést, hölgyeinket bizonyára meggyőződötteti arról, hogy mellfűző szükségleteik beszerzésére nem kell már idegenbe fordulni, annál inkább, mert e czég megrendelőit minden tekintetben a legnagyobb előzékenységgel és gondossággal szolgálja ki.

A kiállítás bezárása után két hétre végre közzé tették a jury-tanács által megítélt kitüntetések s ezen a czímen visszatérünk még egyszer a kiállításra, mert a kiállított tárgyak tömkelegében bizony sok becses, valóban értékes mű elkerülte a látogatók figyelmét. A kitüntetettek között találjuk **Hesse Károly** harmonium-speciálitását is, kinek művei a szakértők legnagyobb elismerésében részesültek. **Hesse Károly** harmonium-gyára Budapest, Bombater 2. sz. a. van; harmoniumai főleg szerkezetük s meglepő és kellemes zöngéjük, gyönyörű visszhangjuk által tűnnek ki. „Hungaria“ Resonator Harmonium készítménye a legújabb különlegesség, melynek rendszere szabdalalmazva is van. Ebben a szelladék szerkezeté egész új, pyramisszerű, s így a szelepek függőleges állapotban levén, a por által előidezhető fennakadás vagy lógás (utóhangzás) minden körülmény közt ki van zárva, a mellett a nyelvek a legenyhebb nyomásnál is rögtön megszólalnak. Az egész hangszer réz, acél és vasból áll. A hangszabályzó légvezetékei szintén függő szelepekkel vannak ellátva, tehát a legnagyobb légnyomás mellett is a hangszabályzó igen könnyen kezelhető, minek következtében a szokásos hangszabályzóhuzó (Registerung) helyett a billentyűzet fölé kis rézbillentyűk vannak alkalmazva, a mi fölötté előnyös ujtás. A fújtató szintén függőlegesen van elhelyezve, s így a por nem lepi be; a nyomtató készülék a legegyszerűbb.

Elismerő oklevéllel tüntettetett ki **Jegesi Géza** czimbalomkészítő is, kinek a hangszer-kiállításon bemutatott szabadalmazott czimbalmái általános tetszésben részesültek; különösen a francia vendégek látogatása alkalmával nagy elragadtatással hallgatták a gyönyörű szép hangú és kellemes zengéjű czimbalmokon előadott magyar darabokat, és rögtön vettek is egy czimbalmot Jegesitől, ma már Párisban van, s erről a „L'Encyclopedie Contemporain“ című francia

szaklap igen nagy dícsérettel emlékezik meg. A kiállítás igazgatósága is vett egy czimbalmot. Jegesítől a kiállítási sorsjáték részére, mi szinten ezen czimbalmok kiválóságát bizonyítja. Jegesi Géza, Nefelejcs-utca 43. sz. n., képes árjegyzékét kívánatra díjmentesen megküldi, s ebből meg lehet győződni, hogy ezek a czimbalmok kitűnő jóságuk mellett a legolcsóbbak.

A legelső rendű kitüntetést, a **díszoklevelet** nyerte a cs. és kir. szab. **Hermanetzi papírgyár** valóban nagyszabású kiállításáért, melyben a papírgyártás termékeit erdőkés és tanulságos módon mutatta be. A nevezetes és országos általánosan ismert gyár, mely 1829. évben alapított, ez idő szerint két papírgéppel és három lemezzel rendelkezik 1500 lőerővel, melyből 1100 lőerő vízzel, 400 lőerő pedig gőzzel van berendezve, azonkívül 3 faanyaggyárral, melyben 40 prés működik, s ezeknek évi faanyag termelése 16.000 métermázs. Mellékművei vannak Olmányfalván és Jakabfalva-Ohegyén. Évi termelése 36.000 métermázs kész ipar, melynek kitűnő minősége általában ismeretes. A termelés legnagyobb részét benn az országban helyezik el, míg a többi része külföldre megy, ami pedig nagy kár, minthogy Ausztriából még mindig tetemes a behozatal. Ezt azzal lehetne csökkenteni, ha a gyár összes kitűnő gyártmányát hazánkban helyezhetné el, ami bizony felette kívánatos volna már pusztán kereskedelmi és közgazdasági érdekből is. Hogy különben ez a gyár nemzetgazdaságilag is mily fontos szerepet tölt be, mutatja az, hogy 500 munkást foglalkoztat és ad családjuknak kenyeret. A gyár tulajdonosainak, **Stadler H. G.** kir. tanácsos és **Hüttner J. B.** örökösének, nemes humanitására és őszinte emberbaráti érzelmeiről pedig napnál világosabban beszél az a körülmény, hogy a gyártelepen a munkások részére saját munkaházak, iskola, betegséglelőző-pénztár, nyugdíjalap, özvegy- és árvalap, fogyasztási szövetkezet, tűzoltóság, vendéglő és külön tisztai kaszinó is van.

Meteorológiai jelentés decz. 16-tól decz. 19-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erőssége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
7	51-2	-1-2	N ₁	3	—		
16	2	52-7	+1-8	—	10	—	+2-0 -1-2
9	55-3	+0-5	—	10	* 0-3		
7	57-3	+0-1	—	10	● 0-9		
17	2	58-4	+1-3	N ₂	10	* 2-2	+2-0 -4-6
9	62-2	-1-2	—	8	* ny.		
7	61-5	-2-6	W ₂	10	* 0-7		
18	2	61-5	-0-2	W ₂	4	—	+0-1 -4-0
9	61-1	-1-7	—	5	—		
7	62-2	-4-0	—	3	—		
19	2	62-0	+2-0	E ₁	2		
9							

Kilátás: Enyhe, boros és esapadékra hajló idő.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C°. fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1-10-ig. Borulat foka = 1-10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég ▽ = dara.

Piaczi árak.

Nagy-Enyed, 1896. december 17.

Buza legjobb	1	véka	1-
" közepeszerű	"	"	-90
Kétszeres legjobb	"	"	-85
" közepeszerű	"	"	-75
Rozs legjobb	"	"	-70
" közepeszerű	"	"	-65
Zab legjobb	"	"	-50
" közepeszerű	"	"	-45
Kukorica (tengeri)	1	véka	-75
Burgonya	"	"	-35
Széna legjobb	egy	szeker	6-
Szalma legjobb	"	"	2-20
Bikkfa 1 köbm. keresztirakás nélkül, 1 m. hosszú	3-50		
Cserfa 1	1	"	3-
Tölgyfa 1	1	"	3-
Faszén kemény	egy	hektoliter	1-50
Marhalus	1	kilogramm	-36
Sertéshús	"	"	-44
Szalonna	"	"	64-76
Disznózsír	"	"	-75
Vöröshagyma	"	"	-10
Fokhagyma	"	"	-10

Szerkesztői üzenetek.

A következő levelecskét vettük Budapestról, december 16. főposta bélyegnyomattal: Tisztelt Szerkesztő ur! Minthogy az idén Enyeden szeretném a farsangot töltetni, kíváncsi vagyok elebb megtudni, hogy az enyedi bálokban jól mulatnak-e a lányok, van elég táncos? Kérem a t. szerkesztő urat, sziveskedjék ezt nekem mentől hamarabb megválaszolni, mert ettől függ az a kérdés, hogy én itt maradjak-e, vagy pedig menjek Enyedre bálozni.

B. cs. választát várva, fogadja előre is köszönetemet. Üdvözléssel: „Egy budapesti lány.”

Első és legkedvesebb kötelességünknek tartjuk felhívni nagyenyedi aranyfiatalságunk figyelmét a kérdés-közlésre, ami kétségtelenül igazolja, hogy nemesak nagy lelki gyönyörűséget szerez, hanem ismeretes lovaságának megfelelő kötelességet teljesít, ha rajta lesz, hogy a tervben levő „fiatal urak bálja”, a „diák-bál” stb. mulatságokon kívül még egyéb nagyszerű tervek is kiterjessze gondjait, és már jó előre pezsdülő kedvvel teljesítse bál- és mulatságrendezői hivatását, híressé téve az enyedi farsangot. A bátorozottan kedves és kétségtelenül nagyon bájos ismeretlen kis kérdezőnek pedig kiváló elismerésünket nyilváníthatjuk pompás eszméjéért, s a legteljesebb határozottsággal állíthatjuk, hogy mulatság is, táncos is annyi lesz, amennyi bőségesen ki fogja elégiteni vidám kedvének vágyait; sőt többet mondunk: ha igazi jó kedvre hangolja a mi fiatalágunkat, észre se fogja venni a tavasz érkezését, oly gyorsan fog elröppenni az idő vidám együttlétben, s akkor — mint mondani szokták — a „komoly közleledés” sines kizárva.

B. A., Titel. Szívélyes üdvölet a messze távolban; örvendünk, hogy változott viszonyai között sem feledkezett meg lapunkról, küldeményét alkalom adtán felhasználjuk, kerését január hó 1-től kezdődőleg teljesítjük.

Z. K., Gyulafehérvár. Vettük észre és helyeseljük eljárását.

Kiváncsi, N.-Enyed. Kovács Gyula harmadizben megválasztott polgármestere városunknak; a varme-

gyében — a szolgálati időt tekintve — a legidősebb polgármester.

T. H., Maros-Ludas. Megtörtént már, bizonyára kikerülte figyelmét.

Hermin, Balázsfalva. Legyen nyugodt, pár év múlva nálunk is épp ugy fognak flirtelni, mint jelenben Angol- és Franciaországban. Az Istenért! dobja tűzbe, nem Önnek való olvasmány.

O. P., Petrozsén. Üllői-ut 16-ik szám, földszint 1. ajtó.

Nemo, Verespatak. Nem szerencsés tudósításával; már másodizben ir olyat, amit nem közölhetünk.

K. M., Vizakna. A jövő héten.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

5587-896. tkvi.

Árverési hirdetés.

A nagyenyedi kir. járásbírósg mint tkvi hatóság által a nagyenyedi ev. ref. Bethlen-főtanodának Germán Juon hagyatéka elleni árverési ügyében az utóajánlat folytán az újabb árverés a jelzőlog-hitelezőkkel szemben a végrehajtási ár. jog hatályával a m.-gezzel 138. sz. tkjben A + 344 2, 345 1, 413, 536, 829, 932, 933, 1139, 1445, 1496 2 és 1617 hr. sz. a. foglalt Germán Juon Mihaila tulajdonát képező ingatlanokra a megajánlott kikiáltási árban azon hozzáadással rendelkeztek el, hogy ezen utóajánlat Főző József utóajánlattevő, még akkor is kötelező, hogy ha az árveréstől távol marad, valamint akkor is, ha ennél magasabb ígértet tenni nem fog.

Az újabb árverés 1897. évi jan. hó 11-ik napján d. e. 10 órakor Maros-Gezse községben fog nyilvánosan megtartatni.

Az árverezni szándékozók, végrehajtató s utóajánlattevő kivételével, tartoznak a becsárának 10%-át készpénzben a kir. végrehajtató kezéhez, vagy óvadékképes érték-papírban letenni.

Vető köteles a vételart az árverés jogerőre emelkedése után esedékes 6% kamatával együtt a banat-pénznek az utóbbi részletbe betudása mellett 3 egyenlő részletben, 30, 60, 90 nap alatt, a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint letéti pénztárnál szabályszerűen letéteményezni.

Az árverési feltételek a kir. bíróság iródjában s Maros-Gezse község előljárogásánál a hivatalos órákban megtekinthetők.

A kir. bíróság mint tkkönyvi hatóság.

Nagyenyeden, 1896. november 11-én.

Csernátóni Vajda Péter,

kir. járásbíró.

957 1-1

Kerestetik vételre

vasut vagy országot mentén fekvő 150-250 holdig terjedő uri birtok.

Ajándulatok „Kis birtok” jelige alatt, e lap kiadóhivatalba intézendők.

964. 2-3.

ZONGORÁK.

Kitűnő szerkezetű, szép hangzású, magasabb igényeket teljesen kielégítő ZONGORÁKAT jutányos áron kaphatni

Nagy-Enyeden Weinrich Frigyes

luth. tanítónál.

Megjegyzem, hogy én a fősulyt nem annyira a zongorák külső kiállítására, mint azoknak kellően hangolt és praecis játékára fektetem, valamint a zongorákat kedvezményes fizetési feltételek és jótállás mellett árusítom.

970 1-3

Sz. 2490—1896. tkvi.

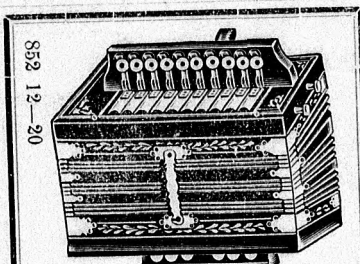
Arverési hirdetmény.

Az abrubbányai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Feniser Petru I Ivasku zalathnai lakos végrehajtható Butza Juon Nutiu I. Niculaj zalathnai lakos végrehajtást szenvedő elleni 85 frt tőke ennek 1895. szeptember 3-tól járó 6% kamatai, 72 frt 80 kr költség és járuléka behajtása végett az abrubbányai kir. járásbírósa területehöz tartozó Zalathna község 595. számú telekjegyzőkönyvben foglalt özv. Butza Nikulajné szül. Macavéu Sofia haszonélvezeti jogának fenntartása mellett A 6. 8. 13. 15. 17 hr. sz. 14032, 14033, 14058, 14059, 14771/3, 14772/1, 13355, 13999/2, 14000/1, 14001 helyrajzi sz. ingatlanok és tartozékai Zalathna községben a községházánál megtartandó nyilvános arverésen 1897. évi február hó 17. napján d. e. 10 órakor 9 frt, 36 frt, 4 frt, 1 frt, 356 frt kikiáltási ár 10%-ának bantapuz gyanánt bírói kiküldött kezehez leendő előleges letétele mellett a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Arbrubbányai kir. telekkönyvi hatóság 1896. évi aug. hó 27-én.

Zanathy Gábor,
kir. bíró.

967—96 1—1

852 12—20

„BOHEMIA“
szállítom világhírű

Csak 4 frt 50 krért

harmonikámat hosszú billentyűvel és valódi gyöngyváza díszítéssel. Fzen harmonika 2 dupla furvával és 11 ranezes, erős furvával bír. Szeszorhatatlan és csiszolható. — A hangok egy lemezeke vannak alkalmazva, miért is a harmonikának gyöny. rit. orgonához hasonló hangja van.

40 hangu	2 Reg.	18	33 cm nagy	4 frt 50 kr.
60	4	17	34	6
80	4	17	34	6

Iskola ingyen, portó és csomagolás 60 kr. Képes árjegyzék ingyen.

Székhely: Cere megegentek. Viszontárúsiok keresetnek.

Schuster C. A. harmonika gyáros Grestl z (Csehország).

**Hangszer-építészet
BRASSÓBAN.**

Van szerencsém a nagyérdemű zenekedvelő közönség szives tudomására hozni, hogy főur Deli Ödön főtisztelendősége szives megbízásából a nagyenyedi **róm. kath. plébánia orgonájának átdolgozása**, javítása, hangszínezeték alakítása és hangolásátával megbizattam; feladatommak híven megfelelve, kérem alázattal az egyházak, magánurak és hölgyeket, hangszerek tulajdonosait, hogy **ujak építése és régiok javításával** engem megbizni sziveskedjenek.

Harmincz év óta fennálló üzletem több ezer hangszer készítése után kezeskedik a pontos teljesítésről.

Uj művek és régiok, u. m. orgona, hegedű, zongora, harmonium, orchestrion stb. hangszerek **szolidul készíttetnek és javítottatnak.**

960 2—2

Alázatos szolgája
Nagy József,
hangszer-építő művész.

Brassó, Fekete-utca 2. — Villa-utca 3.

Hasznos mulattató czikkek.

Van szerencsém teljes tisztelettel értesíteni mélyen tisztelt pártfogóimat, kik évek hosszú sora óta felkeresnek, hogy üzletembe nagy mennyiségű bel- és külföldi

játékok, czélszerű ajándékok

érkeztek. E játékoknál figyelmet fordítottam arra, hogy hasznosak és fejlesztők legyenek. Dominók, sakkok és figurák, kő és fa építőszekrények, összerakó kockák, vadászjátékok, katonák, mindenféle **babák 6 krtól 6 frtig**, tivoli, tombola és lutri játékok. Csaváros, Halifax, Kondor, Hungaria, Jackson, Heine aczél koresolyák végeladása. Mindenféle e szakmához tartozó czikkek igen nagy választéka megtekintésére becses pártfogóimat ezennel tisztelettel meghívom.

Maradok kész szolgájak

Bisztritsány Lajos.

947 3—3

Nagy választékban, jutányos áron.

A Gschwindt-féle Portorico rum

a legjobb tea-rum.

Kapható minden fűszer- és csemege-kereskedésben

1/1, 1/2 és 1/4 literes palaczkokban.

Kérjük az eredeti kiállításra tekintettel lenni, minthogy több oldalról utánoztatik.

Minden palaczk czimkéje és önkupakja czégünkkel van ellátva.

919 6—7

Minden versenyt felülmuló olcsóság!

Nagyérdemű közönség!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására jutatni, miszerint itt létem óta jó hírnévben álló

lisztáru-üzletemet

az új leányiskola alatti bolt-helyiségből a hely szűke miatt, a volt **elemi és polgári leányiskola alatt levő bolt-helyiségbe költöttem át**, a hol a

bethleni műmalomtól

beszerzett s a legnagyobb igényeknek megfelelően berendezett lisztáruk pontos és a lehető legjutányosabb kiszolgáltatását ígérve, kérem a nagyérdemű közönség további becses és jóindulatu pártfogását.

Nagy-Enyeden, 1896. december hó.

Kivaló tisztelettel

Fesztinger A. Dávid.

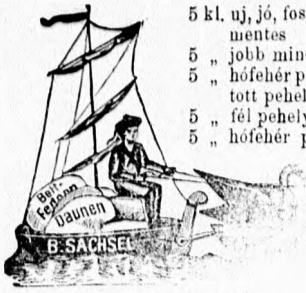
952 2—3

Eredeti műalmi áruk!

Jelszavam: Nagy forgalom, csekély haszon!

Teljesen leszállított áruk!

Olcso cseh ágytoll!

5 kl. uj, jó, fosztott, pormentes — 4 frt 80 kr.
5 „ jobb minőségű — 6 „ „
5 „ hófehér puha fosztott pehely 9, 12, 15 „ „
5 „ fél pehely 6, 7, 20, 9 „ „
5 „ hófehér puha fosztatlan pehely 12—15 frt.
Pehely 1,80, 2,40, 3, — 3 frt 30 kr kilónként.
Kitunó paplanok 2 frt 30 krtól feljebb.
A szállítás bérmentesen, utánvét mellett történik.
Feleszerelés és visszavétel nincs kizárva, ha a postadíj megtérítetik.
Megrendeléseknél kérem jól megfigyelni a címet.
Benedikt Sachsel, Klattau, 409. Böhmen.
942 3—20

tesen, utánvét mellett történik.
Feleszerelés és visszavétel nincs kizárva, ha a postadíj megtérítetik.
Megrendeléseknél kérem jól megfigyelni a címet.

Benedikt Sachsel, Klattau, 409. Böhmen.
942 3—20

Életnagyságu

arczkép

krétarajzban.

Egy legújabb módszer segítségével 24 óra alatt életnagyságu mellképeket készítek művészies kivitelben, eddig még soha el nem ért

tökéletességgel és olcsó árban.

Tessék árjegyzéket kérni.

KOHN DÁVID Budapest, Károly-körút 17.

Ügynökök mindenütt keresteknek.

Legszebb szobadísz.

Legkedvesebb emlék.

Legalkalmasabb ajándék.

Karácsony és újévre.

930 7—10

alkalmas névjegyek és levélpapírok dobozokban, rendkívül elegáns felszereléssel Girner és Singnernél Nagy-Enyeden (Fötér, az új leányiskola épületében) szerezhetők be legutányosabbban. A levélpapírokat kiváratra tetszés szerinti monogrammal is ellátták.

Karácsonyi és újévi ajándékoknak

1865.

* Á L T A L U N K *

1865.

DIETRICH ÉS FIA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

ezelőtt Dietrich és Gottschlig

tea, rum, cognac és palacsör nagykereskedők
BUDAPESTEN.

Központi iroda: **IV. Régi posta-utcza 10.**

Raktárak:

IV. Váci-utca 18. „Peking városához“ IV. Kigyó-tér 1. „A teanövényhez“
(a korona kávéházzal szemben.) (Gróf Teleky palota.)

VI. Andrassy-ut 33. „Moszkva városához“
(Andrassy-út és Nagymező-utca sarkán.)

Átviteli pinczék és raktárak:

Saját telepünkön X. Kőbánya, Füzér-utca 30. sz. (saját ház.)
Palacsör főraktár (Dreher-féle sör) IV. Aranykéz-utca 1. sz.

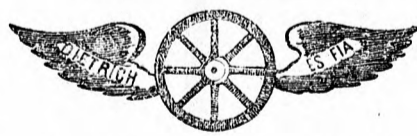
Brazíliai rum

ezégünk törvényesen védett kizárólagos különlegessége 1865. óta

VEDJEGYÜNK

Szárnyas kerék

Szárnyas kerék

1 1/10 liter tartalmu palacsör frt 1,50
1 „ „ „ „ „ 1,25
1/10 „ „ „ „ „ —,78

Jamaica rumok 1-, 2-, 3-, 4-, 5 számú minőség
1/10 liter 25/100 liter 20/100 liter 1 1/10 liter tartalommal
26—65 krig, 42—1,25 krig, 80—2,50-ig 1,60—2,50 frtig.

Közvetlen behozatalu kínai, orosz-karaván és indiai teák,
Antilla-, cuba-, udvari- és fehér Ananasz rumok, franciaia
és magyar cognacok és különféle legfinomabb likörök.

Melegén ajánljuk 32 év óta közkeveltségnek örvendő tea vegyítkeinket,
mint Mandarin-, Császár-, Moszkvai-, Király-, Peking- és Udvari vegyítkeinket,
szabadon félkilónként 3 frttól 12 frtig, vagy igen esinos csomagok, dobozok
és szelenczékbe burkolva.

Árjegyzék ingyen es bérmentve.

Bizományi raktár Nagy-Enyed részére:

Bisztricsány Lajos urnál

1865.

A L A P I T T A T O T T

1865.